

LUCIA BIBARȚ IONESCU



Sirena Sirena

Cu sentimente nerutinate,  
această cărticică-drumeție, ție Dacule liber:

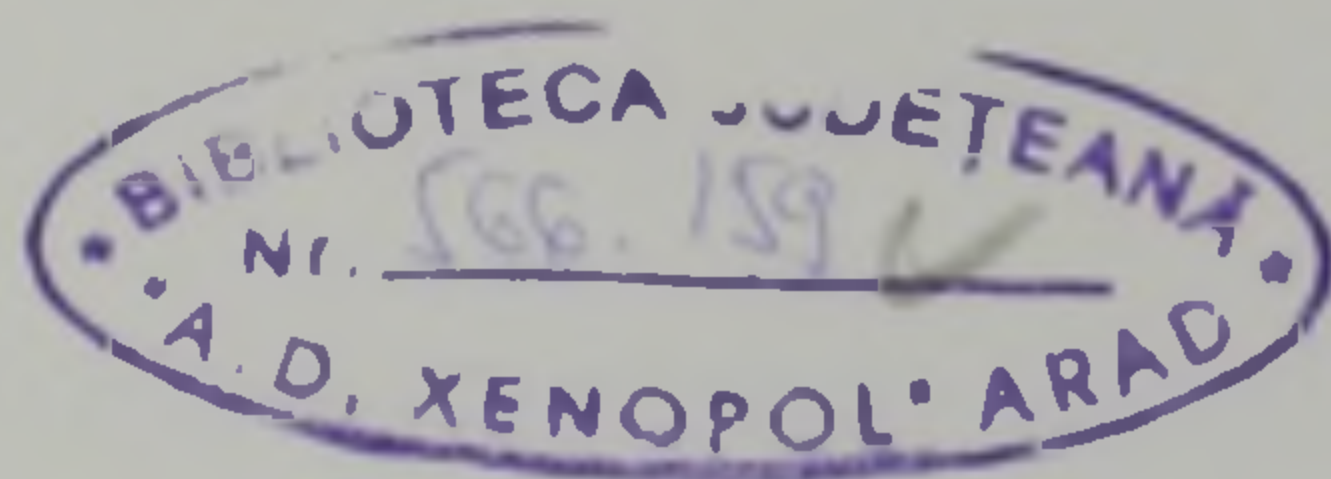
jumătatea mea,  
legală și ilegală,  
prăpăstioasă și senină,  
banală și fascinantă,  
previzibilă și imprevizibilă,  
strâmbă și dreaptă,  
păgână și sfântă.



821.135.1  
B51

**Lucia Bibarț Ionescu**

# Sirena Sirena



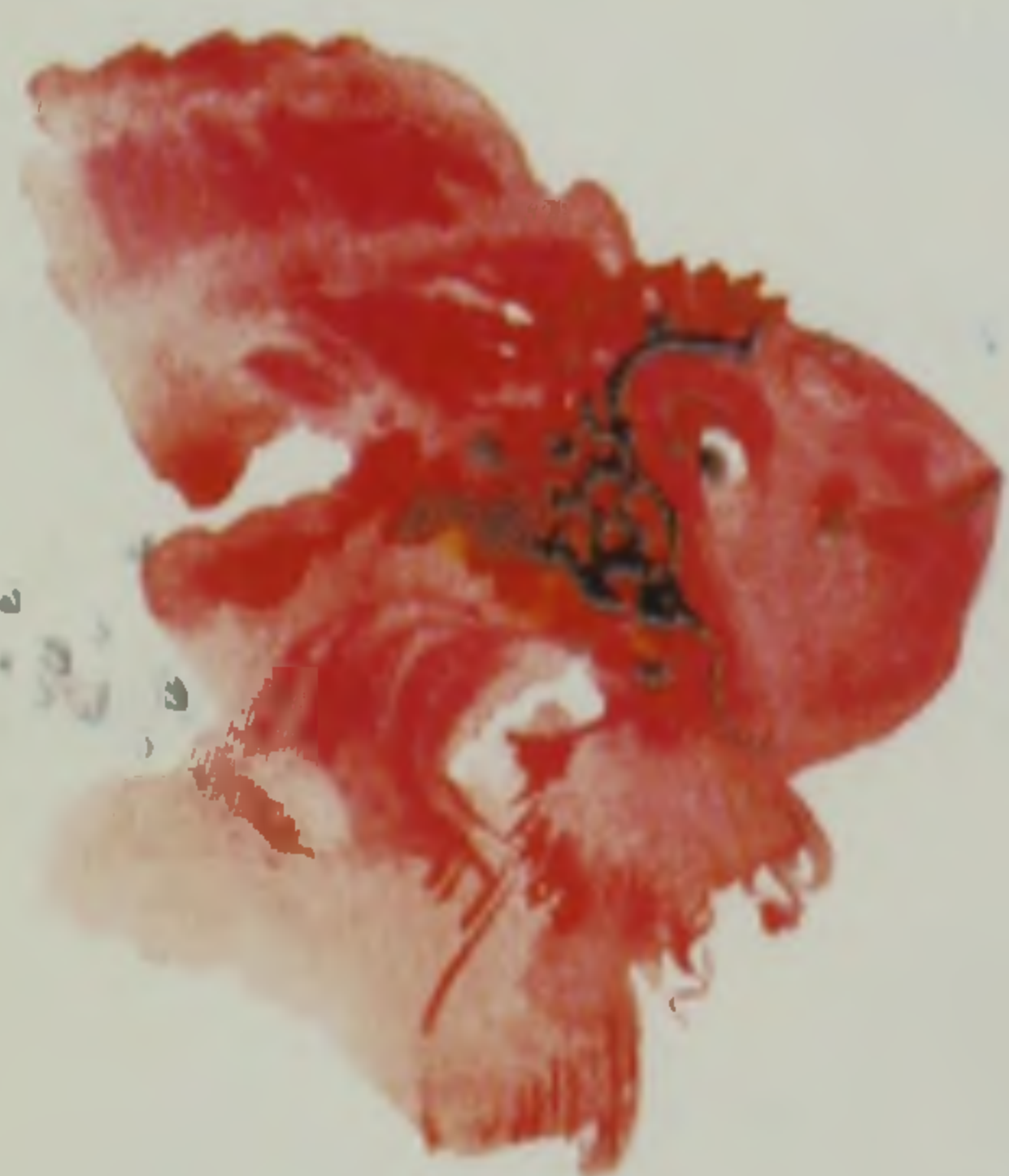
F. b. 2

ARAD 1999



## IRENA SURENA

*Fiului meu Matei Salustiu, prințisorul minunat și gingaș al apelor, basmul de început. Cu toată ființa.*



Palatul Rubiniu a rămas pierdut undeva în urmă. Ierburi înalte se unduiau stârnite de înotul Surenei. Mișcarea lor îmbia la somn. Pe frunze ședeau cumiți: păienjeni, melci, căluți și steluțe. Văzând-o venind, au pornit, cu toții, pe urmele sirenei, făcând tumburi de bucurie.

„În curând vor ameți” - gândi ea. Dar nici vorbă! Ei își continuau jocul, dansând în juru-i, sau așezându-i-se cunună pe creștet.

- Bine ai venit pe la noi! De când te așteptăm să ne mai jucăm puțin - a întâmpinat-o o voce cunoscută.

- Bine v-am găsit!, dar Aripioară azi vreau să înot mult, mult, și să mă bucur de apă. Nu vreau să mă joc!

- Cum nu vrei?! - își rotunji, și mai mult, ochii de nasture, peștele. Doar n-o să refuzi!...

- Nu vreau să te refuz Aripioară, numai că...

- Ei, asta ziceam și eu - încheie el. La un fluierat scurt o puzderie de pești apărură, de după tufe, tulburând toată apa.

- Bine, fie! Acceptă sirena. Până număr la zece să fiți la adăpost, că altfel... Unu... doi și peștii se răspândiră, care-ncotro, în căutarea celei mai bune ascunzătorii.

- Șase... șapte...

O parte din ei s-au pitit după un brusture, unii în scorburi, doi au nimerit în cochilia unei scoici uriașe, iar unul în carapacea unei broaște țestoase.



- Ce m-o fi pișcând în halul ăsta?! - se întreba țestoasa. O fi vreun purice nerușinat. Las' că-l învăț eu minte! Și apucând o nuielușă, broasca a început să se scarpine, cu nădejde, pe spate. Mângâierea nu i-a fost deloc pe plac alunecosului, așa că a tulit-o, cât ai zice pește, afară. Când s-a știut în siguranță a scos limba voinicește și și-a dat drumul furiei.

- Ce se-ntâmpla dacă mai suportai și tu o vreme?! Egoisto! Ești vestită de neprietenosă! Nu primești niciodată musafiri în casă-ți - bombăni el.

- Nouă! Răsună amenințător glasul Surenei. Peștișorul, cel rătăcit, abia a avut timp să se vâre sub Pălăria Măcinului.

- Cine nu-i gata, îl iau cu găleata! - anunță Surena și se apucă de scotocit. Sub lemnul dulce ... nimic. Coborî în adânc câțiva metri și se uită atent în gropi. Dacă tulburai nisipul depus, te puteai acoperi cu el ca și cu o plapumă. Grozavă ascunzătoare !

Nu-s nici aici. Dar sub ierburi? Nici acolo! Și cum trecu peste brusturii din cale, se împiedică într-una dintre rădăcini, prăbușindu-se. Ar fi țipat de necăjită, dacă, de sub butucul de lângă nasul ei, n-ar fi apărut cinci peștișori râzând.

- Nu ne-ai găsit; nu ne-ai găsit! - strigau veseli.

- Ce v-ați mai ascuns! Mi-era frică că nu vă găsec până diseară- făcu botic mic sirena.

- He, he, he râdeau cei găsiți, dar ce faci cu ceilalți, hai, caută-i!

De sub coroanele sălciilor, s-au răsturnat, ca dintr-un sac burdușit, mai târziu, o mulțime de săgeți argintii.

- Sunteți toți? - se întrebă Surena.

- Suntem - a răspuns Coadă Despicală.

- Cum „suntem“ măi, Papă-Lapte - se răsti la el Vede Tot. Tu nu vezi că nu-i Gură-Cască; nu-i Solz Auriu, Aripă Roșie și nici Leșinatul.

Doi dintre ei au fost găsiți în casa scoicii: Solz Auriu și Leșinatul. Ultimul venea mergând, dormea de-a-m-picioarele. Tare i se potrivea porecla ! Curând au sosit cu câte un picior în dos: Gură-Cască și Aripă Roșie. Păi, se putea?! Tocmai sub rochia d-nei Dedițel?!

- Neciopliților, afurisiților, obraznicilor - îi repezi ea. Unde și-au găsit să se ascundă! Nu te mai holba așa Gură-Cască ! Mai bine ți-ai închide prăpastia aceea sau, poate, vrei să te ajut cu un pumn?! Cine știe ce-o să înghiți într-o zi!

Cu tot hazul, băieții n-aveau timp de fleacuri. Curând le-a atras atenția ceva mare, negru, urât și rece. Era de-a dreptul nu știu cum! N-avea cap, nici aripi, coadă, frunze, nici ochii.

- Nu mușcă? - întrebă sirena Surena.

- Nu mușcă, nici măcar nu se mișcă - o lămuri Coadă Despicală. Stă așa... țeapăn. Poți să-i faci ce vrei fără să ți se întâmple nimic rău. Oare nu ne-am putea strecura în deschizăturile alea? - îndrâzni el ținându-se la distanță.

- Nu azi, nu azi, sări Aripă Roșie.

- Într-o zi când voi veni și eu - a propus sirena, pentru că, acum, trebuie să plec. Luându-și rămas bun își potrivi alunecarea cu cea a căluților și stelutei, dispărând.

În drum florile scânteiau în toate culorile îndemnând-o să danseze cu ele.

- Ce frumoase sunteți! De n-ar fi așa târziu, aș mai rămâne cu voi, dar mâine, trag eu o fugă până aici. Vreți?

De bucurie florile au clipit: roșu, albastru, alb, galben, mov, de parcă un curcubeu s-ar fi spart în adâncuri. Uite, Palatul Rubiniu! Mai întâi a apărut turnul cel înalt... peste câteva clipe... cel mijlociu și în sfârșit... cel mic. Surena zâmbi. În cel mic o aștepta cămăruța ei. Ce minunat era palatul! Cu cele trei porți, cu perechea de pești-sabie nemișcați ca statuile, păzind fiecare intrare, cu zidurile pline de pietre prețioase rubinii. Ca niște lămpi luminau pietrele noaptea!

Ajunsă, Surena le făcu cu ochiul străjerilor și trecu val-vârtej pe lângă ei. În hol nu mai era nimeni. Cu siguranță părinții ei o așteptau în Sala Albă. Când se înclină, toată curtea răsufle ușurată.

- Îmi cer iertare pentru întârziere - se scuză ea.

- Iar te-ai luat cu jocul, fiica mea - o întâmpină tatăl bătând nerăbdător cu aripile în masa albă.

- Dar, draga mea, mai sunt atâtea lucruri de făcut - o dojeni mama, clătinând nemulțumită din cap. Împăratul tuși - ca să facă ceva, după care își invită fiica pe jilțul cel mic.



- Chiar nu poți să vii la timp, când toată lumea te așteaptă?

- E foarte greu - a răspuns grav, intrând la apă de rușine, Surena. Sunt atâtea lucruri minunate la noi, încât nu-mi ajunge vremea pentru toate.

Tatăl își stăpâni, cu greu, râsul. Cum să se supere, când auzea așa ceva? Mama îl muștră din priviri. "Iar este slab! Copila asta nu va respecta, nicicând, timpul altora..."

După prânz, sirena Surena își întâlnește prietenele în grădina palatului. Erau curioase să vadă, dacă bulbii de lalele, plantați cu trei zile în urmă, au încolțit.

- Aici va răsări prima lalea - a spus, sigură, Cosiță Roșcată.

- De ce tocmai acolo? - a întrebat-o Cosiță Neagră.

- Păi, aici nisipul s-a înălțat puțin. Haideti să vedeți! O învolburare de plete roșcate, castanii, negre și blonde, s-a produs deasupra aceluși loc.

- Dar de ce să apară floarea, mai întâi, exact unde ai plantat tu bulbul, Cosiță Roșcată?

- Aici sunt bulbii mei, nu mai ții minte? Uite rămurica asta este semnul meu.

- Ce-i scris numele tău pe ea? - a repezit-o Cosiță Castanie.

Și deodată ... nisipul s-a mișcat ușor. Sirenele s-au retras un pas înapoi, nedumerite. Mai întâi a apărut o cochilie... apoi cea de-a doua. În liniște, scoica s-a scuturat de nisip și-a plecat în treaba ei. Sirenele au izbucnit, voioase, în aplauze. Tare au mai avut emoții! Credeau că, acolo, sub ochii lor, se va naște prima lalea. Apoi s-au pornit pe cântat. Cântecele lor se înălța dulce și misterios. Până și pietrele o porneau aiurea la auzul lui. Întreaga lume a mării îl asculta vrăjită. Se spunea că, atunci, când ele cântau, undeva deasupra, anumite vietăți numite oameni, pornesc năuce în larg, fără să le pese de primejdii. Că nimic nu le poate opri. Se mai spunea că multe dintre ele se pierd în mare. Până și sirenelor le era frică de puterea cântecului lor.

După un dans la Aleea florilor, ce a transformat apa într-o baie de alb, albastru, galben, roz, violet și verde prietenele au pornit spre cel mai drag loc al sirenei: Insula coralilor. Îi plăceau tunelele tainice, jocurile lor de stele, dantelării, ciorchini, ciupecuțe, turnuri. Aici era locul în care sirenele uitau, cu totul, de timp. Aici și-n cântec.

Astfel au trecut ani după ani iar sirenele au crescut devenind tot mai frumoase. Una avea ochii-văpaie, alta:mure, una:castană, alta:vrajă. Ochii Surenei se asemănau cu marea: verzi-înșelători. Purta întotdeauna un colier și o brățară de perle de o nuanță la fel de înșelătoare ca ochii ei. Steluțele de mare îi erau cunună, iar părul răspândea lumină. Lângă ea nu te puteai rătăci. Câteodată, curioase, celelate sirene căutau în plete-i cuibul luminii. De unde venea lumina?? Parcă ea știa?!

Într-una din seri Sirena Surena deveni mai neliniștită ca niciodată. A coborât din patul de alge și a alunecat spre geam. „Acolo sunt coralii, dincolo Aleea florilor, iar în spatele Palatului Rubiniu... stâncile... stâncile acelea cu florile lor de piatră. Oare unde duceau și cât erau de înalte?!“ Și cum sta privind pe fereastră Surena a început să murmure încet cântecele, cântecele ei. El se înălță șerpuitor- învăluitor ca fumul tomnatic și creșu până deveni un râu curgător. Încet, încet, sirena se pierdu și ea în cântec, legănată de algele fermecător de verzi, zâmbind cine știe cărui vis.

A doua zi, cu Aripioară în frunte și cu Vede Tot în urmă, sirenele și peștii au pornit, în sfârșit, spre acel „ceva“ mare, rece și urât, uitat de ani de zile și venit de cine știe unde. Părea piatră, dar nu era. Avea uși și ferestre ca palatul, dar nu era palat.





Au intrat înăuntru, cu inima strânsă, călăuziți de felinarele mării: stelutele. Numai întuneric și neprietenos. Ce idee au avut! Ce de obiecte necunoscute! Sirena Surena ar fi vrut să-și întrebe multe tatăl despre acel ceva neobișnuit. Dar... dacă îi va interzice să mai intre? Nu, nu-i va spune nimic! La ieșire, cu toții, au fost de acord că aventura a fost grozavă. Hâm, ce de taine! Trebuia să afle, cât mai curând, ce se găsea deasupra mării - gândi Surena.



- Hei, la ce visezi? O întrebă Aripioară - sprintarul prinț al apelor, căruia nu-i scăpa nici un gest al frumoasei. Ea se mulțumi să zâmbească așa cum îi plăcea lui cel mai mult. Ochii aceia tulburători ascundeau ceva pe care Aripioară era gelos. Dacă nu va afla niciodată ce o preocupa?!

Mica aventură le-a trezit fetelor-sirene dorul de evadare, așa că și-au dat întâlnire la Insula Coralilor. Au hotărât, ca-n noaptea ce venea, să pornească cu stâncile spre suprafața mării. Așa a și fost. Odată cu noaptea ele s-au dăruit unei neobișnuite călătorii. Nu mai văzură o astfel de frumusețe sălbatică a dantelelor de piatră. Îți tăia respirația! Câte un colț li se-ncurca printre plete, înspăimântându-le. Înaintarea era anevoioasă. Puteau să-și rănească trupurile.

Pluteau demult. Nu se mai zărea nici măcar cel mai înalt turn al Palatului Rubiniu și nici strălucirea prietenoasă a pietrelor prețioase. Nu exista decât marea întunecoasă și stânca necunoscută. Curând în brațe li s-a strecurat oboseala. Încă un popas.

- Mai mergem mult? Ce zici Surena - întebă Cosiță Roșcată, după ce-și potoli bătăile inimii.

- Tu te îndoiești, Roșcato? Și cum rămâne cu dorința noastră?

- Păi, totul se scimbă... se explică Roșcata.

- Are dreptate, Surena! O susțin Căstanie. Cine știe ce ne așteaptă dincolo!

- Și nu vă cheamă necunoscutul?! Poate fi minunat!

- Sunt de acord cu tine Surena, - interveni Cosiță Neagră. Continuăm. Și apoi nu știu dacă m-aș putea împotrivi. Ceva mă împinge înainte.

- Până la capăt împreună.- au șoptit - așezându-și palmele unele peste altele, ca-ntr-un jurământ, cu involburări: negre, verzi, migdalate și aurii.

Curând, marea a devenit mai caldă. Stâncile s-au pierdut și ele în depărtare. Luminii din pletele Surenei, i s-a adăugat o alta, venită de undeva de sus. Pe măsură ce urcau, lumina devenea tot mai puternică. Să se întoarcă?! Fără să știe mai mult?! Mai târziu, dușmănoasa lumină le-a înconjurat tăioasă, obligându-le să-și închidă ochii. Prima imagine care le-a întâmpinat a fost a unui disc mare și roșu ce se sprijinea plutind pe întinderea apei: Soarele. Încălzite de razele lui sirenele au adormit, obosite, pe o insuliță verde. Nu se prăbușea sub greutatea lor! Oare ce o ținea deasupra mării, se întrebau. Era tare, tare plăcut, așa că pe nesimțite, au început să cânte. Cântecele creștea din ce în ce mai mlădios, mai cald, mai viu. Cu cât sunetele se înălțau mai sonor, cu atât gingașele făpturi se lăsau purtate de acestea, alunecând, parcă, înafara trupurilor lor. Cântând, se dăruiau sunetului și mării.

Câteva corăbii au despicat, în vremea aceasta, zarea și valurile. Păreau păsări mari de pradă. Cu cât deveneau mai clare în albastrul și auriul zilei, cu atât neliniștea de pe punți creștea. Le umplea un sunet neomenesc și straniu. Cântecele sirenelor apuca mai întâi sufletul, apoi întuneca mintea. Marinarii aveau privirile încețoșate. Patru muze, zeițe sau femei, tulburător de frumoase, pluteau pe ape. Frumusețea lor și a cântecului lor le aprindea simțurile. Bărbații s-au aruncat în apele înșelătoare, înotând spre ele. Dar în câteva clipe cântecele s-a topit, la fel de lin precum a început. Când privirile marinarilor și ale sirenelor s-au întâlnit, acestea din urmă au înțeles: cântecele lor vrăjea. Speriate, s-au scufundat lăsând în urmă minți și mare tulburate. Puțin timp, s-a mai zărit lumina pletelor Surenei. Cine să înțeleagă ce se întâmplase?! A fost aieveja, a fost doar o părere?!

Frumoasele mării coborau tăcute-n adâncuri. „Exista o lume diferită de cea a adâncurilor, cea de deasupra, străină...” își zicea Surena.

„De cât timp au plecat de acasă? Trecuseră zile, luni? Oare ea s-a schimbat?” Și, cu un zâmbet, revăzu, în minte, Palatul Rubiniu, corali ei dragi și... pe Aripioară...



## RUȘINEA MACULUI ROȘU



unicul sta cu mâinile în șolduri în fața câmpului cu grâu. Da, iarăși a fost un an bun. Slavă Domnului! „Fain grâu! Bată-l norocu’! Ăla-i și grâu! Uită-te la el!”

Nu se mai sătura să-l privească. Așa o mândrețe de spice! S-a apropiat de lan și a strâns în pumni câteva cu mustățile aspre. „Ce bob! Ei, ăsta da, grâu! O va aduce și pe băbuța lui să-i arate minunea asta verde. Deja simțea mirosul pâinii proaspete, frământate de mâinile pricepute ale Bunicii și coapte în cuptorul de-acasă. Nici un miros nu se compară cu acela al pâinii aburinde.

„Hâm, da ce de maci au ieșit anu’ aiesta!” Parcă-i semănase și pe ei! Nu i-a semănat. I-a dat Dumnezeu, ca să fie și mai frumos lanul lui. Îi va duce și soaței lui un buchet de maci cu spice. Ce se va mai bucura! Merita. Toată ziua alerga prin curte. Și har Domnului, aveau gospodărie serioasă. Până și cei tineri din sat îi invidiau. Când îi cereau sfatul Bunicul zâmbea ștregărește și mulțumit. Gospodăria lui n-avea secrete. Mergea bine pentru că-i era dragă și se trezea odată cu soarele.

În fața casei sale, câinele îl simți repede și veni bucuros să-l salute.

- Ai păzit casa, Azor? Știi tu: câți or lucra, toți or mânca. Da’ de baba mea ai avut grijă?

- Bine ai venit, bărbate! Cum să n-aibă grijă?! Da’ ce ai acolo?

- Păi, dacă nu vii tu să vezi ce bogăție avem, vine ea la tine. Uite ți-am adus maci roșii și spice de grâu.

- Ho, asta da treabă! Mulțămesc că nici acu’ nu m-ai uitat.

- Cum să te uit?! Auzi la ea! Gata-i mâncarea?

- Gata-i în două minute. Tu du-te de vezi ce mai e pe la porci și vaci și până atunci io pun masa.

Când ajungea între animalele Bunicului îi trecea foamea. Totdeauna își găsea câte ceva de făcut. A trebuit să-l strige de mai multe ori până să-l vadă venind.

- Hai, odată omule, că-i muri de foame.

- Vin acu', da'ce tot strigi că, doar nu dau tătarii!

La masă, sub merii din curte, moșu a pus obișnuita întrebare:

- Ei, care-s noutățile?

Abia aștepta să i se spună ultimele pățanii ale unora și ale altora. Ea le cunoștea pe toate ca un ziar. De câte ori se împiedica în mers, bătrânul știa că, conșătenii lui pățiseră iar ceva, ceva ce intrase, deja, în gura satului. Iar baba lui era la curent.

Bunica povesti cum în casa cuiva din vecini, femeia îi dă toată ziua ordine bărbatului, în timp ce ea nu se ridică de pe scaun.

- Așa-i trebuie, dacă nu el poartă nădragi în casă - mai apucă să spună Bunicul, izbucnind în râs și încurcându-se cu bucata de pâine din gură. După ce l-a lovit una bună peste ceafă - ca să nu se înece - Bunica i-a ținut isonul. Îi plăcea să-și distreze bărbatul.

Macii și-au găsit locul în odăița bătrânilor. Stăpâna știa să-i țină proaspeți multă vreme. Avea și ea priceperile ei. Ce roșii erau și ce bine le stătea cu gulerașul cel negru. Nici spicele nu dădeau rău! Bărbatul ei i le-a adus!



Dimineața următoare a început cu vizita obișnuită pentru Bunică, dar neplăcută pentru Bunic. Baba Zgârța veni devreme în povești, căci după un pui care se înstrăinase. Arăta chiar ca o zgripturoaică: hâdă, crăcanată, peticită, soioasă și băgăreață.

- D-apoi, ha, ce-i asta? se băga în sufletul omului. De hâdă ce era, nici iarba nu îndrăznea să crească în ograda ei. De zgârcită îi mureau animalele de foame. Nimeni nu-i călca pragul, decât când i se dădea în bobi sau cărți. Dar parcă-i putea porunci Bunicii? De ce o fi venit zgripturoaica?

Ca să nu-i spurce aerul, el și-a luat găleata și s-a dus să-și ude mușcatele.

- Haideți, frumoaselor, că v-am adus apă proaspătă. Mai zăbovi lângă flori și, după ce le pândi pe cele două femei, își luă trăistuța și toiagul și ieși, repede, pe poartă. Voia să mai învețe ceva. Înțeleptul satului - îi ziceau oamenii. Înțelept de bătrân - își zicea el. Dacă era întrebat de unde știa atâtea, răspundea: de la cer, de la pământ, de la vietăți. Nu-l credea nimeni. Circula zvonul că Bunicul ar avea o carte cu înțelepciuni, pe care o dosea. Bătrânul, însă, o ținea pe-a lui. Toate îi vorbeau. El doar își purta ochii deschiși și urechile atente. Una era când se adunau furnicile sub prag, una când zburau dezordonat rândunelele, și alta când se scaldau în colb găinile.

Așa că se lua de unul singur și se pierdea pe câmpuri. Degeaba-l certa băbuța. Avea și el damblaua lui. Dumnezeu știe ce tot căuta! N-ar fi fost prea mare necaz, dacă la întoarcere n-ar fugi de oameni și n-ar fi alegător, ca-n pere moi,- zicea ea.

Dar în seara asta Azor lătră la poartă. Bunica se însenină.

Ei... și dacă ar fi mers toate așa, bine ar fi fost! Dar într-o dimineață, după ce Bunicul și-a luat cele obișnuite pentru drum, s-a dus și dus a fost. Rău s-a mai necăjit Bunica. L-a căutat pe unde s-a priceput, dar nici urmă de moș. S-a întors acasă și s-a pus pe jelit. Nu-i mai pria nimic. Pe cine va mai trezi ea dimineața, cui îi va mai duce obișnuita cană cu apă, la culcare, pentru cine va mai găti, cu cine va mai râde, pe cine va mai aștepta?

Cu traista pe umăr și cu toiagul drept sprijin, Bunicul își măsură, la pas, holda. După un timp, s-a așezat, obosit, pe margine și s-a gândit la ale lui.

- Ce-o mai fi cu lumea asta? - se întreba căutând răspunsul în țărâna din față. I s-a părut că aude aproape, o voce de copil, răspunzându-i. "Ei, ce ți-e și cu carul ăsta de ani. Începi să auzi bazaconii!" Dar... colea, un firicel subțire de Mac Roșu îl privea încruntat, așteptând să fie luat în seamă.



- Tu îmi vorbești Mititelule?
- Eu, Moșule, eu. De ce-mi zici „mititel“?! Sunt chiar voinic!
- Și vorbești, Micuțule.
- Și deștept, Moșule.
- Cum zici tu, Gureșule.

Și puiul de Mac se apucă la povestit, de-l uimi pe bătrân. O întrecea chiar și pa baba lui. Știa ce se-ntâmplă, nu numai în sat, ci chiar în lumea întreagă. Îi vorbi despre răutatea omenească, despre minciună, despre hoție și trândăvie, despre nerușinare și înșelăciune, despre nepăsare și viclenie. Moșu a rămas cu gura căscată.

Și el trăia printre oameni, dar nu i se păreau atât de răi. Îl întrebă, de ce, la urma urmei, era el un fir neânsemnat de Mac Roșu, atât de supărat pe oameni. Urechile Bunicului au auzit, atunci, o și mai grozavă poveste:

- Cum să nu fiu supărat, Moșule?! Ce mata crezi că mi-e totuna ce gândesc și spun oamenii? Hă, hă, aș vrea eu!

- Da' de ce zici că nu ți-e totuna, Piticule?

- Nu mă face „pitic“!

- Haide, haide, nu te mai necăji, că doar n-ai o sută de ani ca mine!

- Așa e, dar nu merit eu nici un pic de respect?

- D'apoi cum nu? - îl întrebă Bunicul. Ești cel mai năzdrăvan fir de mac ieșit vreodată în calea mea.

- Mda... uite, de ce sunt eu supărat pe oameni. Pentru că toate răutățile și nerușinarea lor mă fac pe mine să roșesc.

- Cum să roșești tu în locul lor?

- Așa-i că nu-ți vine să crezi? De ce sunt eu așa roșu la față?! De-aia!

- Săracu' de tine! Bine zici. Ești așa de roșu la față, de zici că bei toată ziua numai Puterea Ursului. Da-ți stă bine!

- Lasă nu glumi și nu le mai lua apărarea oamenilor, Moșule! Eu sunt mult mai îngrijorat decât crezi!

- No, că doar n-ai luat tu toate păcatele lumii în cârcă!

- Nu le-am luat. Mi s-au pus! Uită-te cum arăt. Gulerașul meu negru e din ce în ce mai mic.

- Cum adică?

- Adică așa cum îți spun. Dacă le-ar fi lor rușine, adică ar roși oamenii de câte ori fac prostii, eu aș putea să mă port cum m-a lăsat mama: în hăinuță roșie și cu guleraș negru. Dar cum ei sunt atât de nesimțitori...și n-o fac... mă prinde pe mine rușinea. Curând mă voi înroși de tot. Și nici urmă de guleraș, bine-o fi? Nici n-am să mai semăn cu bunii mei...

- Săracu' de tine - se dumiri Bunicul. Dacă așa stă treaba, nu-i bine!





Și luându-și „bună ziua” de la Mititel, Bunicul a pornit în lume să vadă de sunt oamenii atât de netrebnici, precum auzise, iar de-i așa, apoi, să le atragă atenția să-și schimbe firea, că din cauza răutății lor Macii cei Roșii se aprind, ca focul la fețe și mor timpuriu de rușine.

După trei ani de colindat, s-a întors mai înțelept decât a plecat. A văzut multe rele, a auzit multe rele, dar de schimbat la oameni n-a schimbat nimic.

Bunica a crezut că moare de bucurie când și-a văzut acasă bărbatul. S-au adunat vecinii.

- Dacă închideai ușa de la uliță, veneam pe la ogradă și tot nu lipseam - i-a spus una. Alta a sosit fuga de pe banca din uliță cu aluatul dospit în blid și strănutând cu noroc, de se-auzea la a treia casă.

Ce să zică Bunicul? S-a rugat de iertare și i l-a dat Bunicii pe Mititel, cules la întoarcere. Se prăpădea cu zile, săracu'. Așa că Macul a fost plantat în glastră și îngrijit ca un copil - asta era dorința bătrânului.

Bunica n-a înțeles niciodată de ce moșul era foarte mânios și se încrunta, când cineva mințea, fura sau viclenea. Și n-a înțeles nici de ce, Bunicul, în loc să mai bată drumurile, cum obișnuia, își petrecea ceasuri bolborosind pe un scaun, la geam lângă floare.

Cu timpul obrazii acestuia s-au aprins tot mai tare, de parcă toată lumea îl vorbea de rău, iar gulerașul cel negru-știi, pata cea neagră de la baza petalelor - aproape dispăruse.





## CRENGUȚA ÎNGHEȚATĂ



Țărmlul înflorit și Țărmlul înzepezit se dușmăneau de-o veșnicie. Celor căzuți li se pierduse, în uitare, și nume și număr. Totuși, nici Negură-Vodă, conducătorul de azi al Țărmlului înzăpezit, și nici Papură-Vodă, cel al Țărmlului înflorit nu erau încă obosiți. Fiecare era hotărât să-l învingă pe celălalt. Cu cât luptau mai des, cu atât se credeau mai demni de laudă. Voinicia lor se măsura în adâncimea și mărimea rănilor. Bărbații aveau, de aceea, o viață scurtă și vijelioasă. Ei creșteau cu arcul și securea. Cele două neamuri războinice își măsurau existența după răstimpul de la o bătălie la alta. Acasă stăteau doar bătrânii, femeile și copiii. Bărbații erau ai drumurilor, ai bătăliilor .

- Să nu vă mulțumiți, copii, cu ce-am făcut până acum, sunau îndemnurile înfloriților. Războaiele astea sunt mândria noastră, semnul neânfricării și al gloriei noastre.

- Nu ne vom lăsa! Vom lupta ca leii pentru faimă – le răspundeau tinerii pământului văratic, înflorit întodeauna.

Pe de-altă parte bătrânii zăpezilor și ai ghețarilor își îmbărbătau urmașii:

- Dacă am fi încă o dată tineri, am ști cum să lovim dușmanul, dar de-acum e rândul vostru vitejilor, să nu lăsați rușinea fricii să-și facă adăpost în grotele albe ale țării noastre .

- Vom izbi dușmanul .Vom arăta că vă suntem vrednici urmași, uncheșilor – venea cuvântul puilor gheții.

Și uite așa se porneau unii împotriva altora presărâdu-și vremile și pământul cu morți . Bineînțeles că dușmania avea un început, dar se pierduse și acesta în timp .

Oamenii iernii susțineau, că pământul înflorit era al lor, pentru că un strămoș al zăpezilor l-a descoperit, că acesta ar fi fost primul care i-a dus faima în lume, povestind despre bogățiile găsite aici. Deci, pe drept cuvânt – ziceau ei – țara dușmanilor le revenea.



Oamenii verii susțineau că acel strămoș - mândria zăpădarilor - n-a fost decât un cotropitor, un nesătul vânător de pământuri, care a vrut să aibă viță de vie pe pământ străin, cu butuc străin. Și, ca și când asta n-ar fi fost de - ajuns acum voia și rodul viei, dar și locul pe care via a fost plantată.

Astfel, dușmănia trecea de la o generație la alta, fiecare dintre cele două popoare considerându-l pe celălalt sămânța urii. Acum își ascuțeau din nou topoarele, se luau la trântă și-și încercau puterile.

Înainte de-a reâncepe măcelul, însuși Papură-Vodă se înfățișă ostașilor însuflețindu-i :

-Bravii mei ! Țara ne chemă iarăși, cu mic cu mare, să dovedim cât suntem de vrednici. Fiecare este un erou. Pentru slava neamului ori învingem, ori murim. Ferice de părinții ai căror fii și-au dat sufletul pentru glie. Nu există mândrie mai demnă de un bărbat decât aceea de-a fi ostaș al Țărmlui înflorit victorios. De aceea, vitejii mei, nu acceptați îngenucherea. Înainte, până la capăt !

- Ura, ura, strigau tinerii înfierbântați. Până la capăt ! Trăiască Mult-Preaiubitul Papură-Vodă ! Abia le mai încăpeau inimile în piept de înflăcărare. Ce nobil era să fii soldatul țării tale !

În cealaltă tabără, Negură-Vodă tuna și fulgera împotriva dușmanilor de moarte și le spunea leilor săi:

- Acela nu-i bărbat ce se teme pe câmpul de luptă și nu-și privește în ochi inamicul. Noi suntem viță de cuceritori . Nouă nimic nu ne va sta în cale. Dreptatea e a celui puternic, iar noi suntem neânfricați și puternici.

- Suntem cuceritori, suntem puternici – urlau din piepturile implătoșate oștenii. Trăiască Luminatul și Înțeleptul Negură-Vodă.

Ca de obicei, armatele s-au întâlnit la hotarul Țărmlui înflorit și s-au tăiat întru slava neamurilor, a vechiului obicei și-a conducătorilor. Pentru întâia oară s-au folosit armele foarte secrete de luptă.

Văraticii bubuiau cu frunze, încrengături și tufișuri încurcând picioarele dușmanilor. Le înfloreau mustățile și bărbile, de-i trăgeau pe friguroși în jos, de grele ce erau. Iernaticii înghețau cu suflul lor drumurile trântindu-și dușmanii în nas. Le înțurțurau sprîncenele și genele făcându-i să se lovească cu capetele unii de alții.

O vreme pământul n-a mai rodit. Se săturase și el să fie călcat în picioare și să-și umple măruntaiele cu sânge. Îi făcea greață. Doar bărbații își umflau piepturile de mândrie și se lăudau la un



pahar, trăind doar din amintirile de război. Ce conta că mulți dintre ei dispăruseră ! Că mulți rămăseseră ciungi și ologi. Asta nu era durere. Durere însemna să n-ai semnele războiului pe trup. Nici acasă nu se vorbea altceva decât despre arme, lovituri, vitejii, încât soțiile, iubitele și logodnicele începuseră să se sature de groznicile istorii. Pe lângă toate acestea, așezările arătau jalnic. Femeile, văduve multe dintre ele, nu mai pridideau cu gospodăritul. Casele rămăseseră în paragină, gazdele fiind ori neputincioase, ori moarte. Dar exista mândria, existau amintirile și acestea țineau de frate, părinte sau sănătate.



În băătăura cu buruienile în floare, Creangă își lua cina, când Firu, vecinul, le-a bătut în ușă.

- Bine c-ai venit Firule că ne-om încinge sângele cu un vin. Doctorie curată ! Nici n-o să mai simți locul brațului lăsat acolo.

- Eh, o să-l simt eu... Ciudățenia sărăcii, parcă-i aici, dar nu-i. Mă doare într-una.

- Nu te mai cânta, ca femeile, Firule. Tu ești un erou. Eu am scăpat întreg, dar, poate la anu' mi-oi dovedi și eu curajul.

- Lasă că te-am văzut data trecută. Hăuleai ca lupii, de-i băgai în sperieți pe zăpădari. Și nici brațul nu-ți sta degeaba!

- Am făcut și eu ce am putut, Firule.

- Ții minte cum l-ai strâmtorat pe ghețosul ăla obraznic?

- Da' cum să nu țin?!

- L-ai ținuit brațele și l-ai strâns de gât, de i se holbaseră ochii.

- Da' să vezi ce speriat era...

Rămurica, soața lui Creangă, îi asculta a nu știu câta oară. Îi plăcuseră poveștile lor, dar parcă de la o vreme ... Doamne păzește, îi făceau rău atâtea grozăvii. Însă, ce putea face? Așa era viața lor. Așa a fost și-a moșilor lor. Oarecum n-ar fi vrut ca, Crenguța, copila sprintărea cu ochii luminoși ce creștea lângă ea, să le ia în seamă pe toate. Aceasta îi asculta tare atentă pe cei doi. Când o auzi vorbind, înmărmuri:

- Tată, ce rost mai are să vă tot războiți ?!!...N-a fost de-ajuns ?

- Ce știi tu nepriceputo, i-o reteză scurt tatăl, după câteva secunde de uimire.

- Tată, tu nu vezi că satele au rămas fără tineri, și cei care trăiesc nu sunt de lume. Peste tot, nimic altceva decât răni și morți. N-auzi altceva vorbindu-se decât despre războaie. Curând vom fi o țară de bătrâni – își sfârși vorba fata.

- Asta nu-i treba ta nesocotito, tu vezi-ți de albit țesăturile, de tors și de cratiță. Auzi la ea! Unde-i stă capul !...

- Zici să torc și să-nălbesc. Pentru ce tată? Să-mi orânduie zestrea ? La ce bun? Nu vezi că fetele nu mai au pe cine lua ?!

Părintele rămase mut. Adică, cum ? Ce fel de gânduri erau astea ?

De când dădeau femeile sfat bărbaților ?! În scurt timp însă, a aflat că și alte fete gândeau la fel. Ba, mai mult !. Femeile curajoase se întâlneau, pe ascuns, și-și ponegreau bărbații. Fecioarele și-au amenințat familiile că vor porni toate să-și caute flăcăi pe Tărâmul înzăpezit, cică, dacă bărbații nu vor înceta războaiele. Asta da belea! Maică Precistă! Se întorsese lumea cu susul în jos!

-Ne pierde neamul – spuneau femeile. Vouă nu vă pasă decât să lipsiți de acasă și să vă grozăviți unul în fața celuilalt. Neașteptații pumni în masă ai femeilor, au hotărât bărbații să ceară sfat singurului moș de o sută de ani, ce scăpase nevătămat în lupte. Auzi, să se gândească fetele lor la ursoii zăpezilor !

- Dacă ați ajuns să vă ridicați în cap tot neamul femeiesc, înseamnă că e grav – le-a spus bătrânul. Cum ce e prea mult strică, poate ar fi mai bine să încetați vrăjmășia.

- Cum să încetăm uncheașule ? Dumneata îți negi trecutul.Femeile n-au minte!

- Nepoate, eu nu neg nimic din ce-i al nostru, dar a curs destul sânge. Cu minte sau fără, femeile au dreptate. Dacă ne tot tăiem ne va pieri neamul. Eu socot c-a venit vremea să tacă armele și să vorbească înțelepciunea. Spuneți-i lui Papură–Vodă să-l îmbuneze pe Negură–Vodă și să facă pace.

Zăpăciți și închiudați bărbații au purtat spre Vodă cuvintele moșneagului. Acesta se scărpină mârâind în barbă și gândi, că nu degeaba purta bătrânul în spinare povara atâtor ani. Așa o fi cum zicea el. Destul cu atâtea motive de gâlceavă: ba că-i de vină un capăt de frânghie; ba,o uitătură; ba, o plecăciune ; ba,ba...

Pentru prima oară solii Țărâmului înflorit au dus pacea spre cel al zăpezilor îndepărtate. Mult s-a mai minunat Negură–Vodă și îndată și-a chemat curtea pentru sfat. Nu era oare la mijloc un vicleșug ?! Craiul Crivăț - comoara cea mai de preț a lui Vodă și mândria războaielor – l-a îndemnat pe acesta, să accepte tocmeala cu condiția ca Papură–Vodă să răspundă unor întrebări meșteșugite și dacă urșilor albi le va conveni răspunsul lui să pecetluiească împreună un act de pace.



A fost fixată ziua și data întâlnirii, iar la ceasul sorocit, Negură-Vodă, Crivăț și câțiva oșteni au pornit, fără arme, spre Papură-Vodă. Cutreierând țara dușmană, craiul Crivăț s-a mirat de frumusețea câmpiilor roditoare, de verdeața și soarele ce o scâldea, de bucuria și cântecul păsărilor. Ce diferență între țara sa și aceasta ! La el stăpâneau ghețarii și zăpezile. Aici iarba și florile. Și cum gândea el astfel, în fața ochilor i-a apărut Crenguța, proaspătă și strălucitoare ca o floare din câmpiile țării ei. Inima tânărului s-a aprins. Tare și-ar fi dorit, ca mândreța asta de fată să fie a lui !

Cei doi Vodă s-au așezat semeți la aceeași masă. Ore în șir s-au spionat, s-au contrat, au răcnit, și-au arătat pumnii, au izbit cu picioarele-n podea, au părăsit masa înțelegerii, au revenit, s-au scuipat și-n cele din urmă, s-au potolit, s-au pupat și-au legat pacea. Atunci Crivăț s-a ridicat în picioare și răsufând ușurat i-a zis gazdei:

-Prea Puternice și Înțelepte Vodă, Dumnezeu ți-a dat gândul ăl bun. Ne vom ocupa, în sfârșit, și de ogoare. Tu ai adus pacea și speranța pentru nemurile noastre. Fă, dar, ca ele să fie legate printr-o cununie, care va înfrăți și uni.

-Ce vrei să spui viteazule, Crivăț ?

-Luminate,îngăduie ca războaiele să se sfârșească cu o nuntă și dă-mi de soție o fată din țara ta.

-Oricare dintre ele ar fi bucuroasă să-ți fie soție craiule, dacă ai fi de-al nostru. Dar, se cuvine oare, să dau o fată fostului meu vrăjmaș ?

-Vrăjmașul tău de ieri este prietenul și fratele tău de azi, Măria-Ta.

-Fie, precum spui, a chibzuit Papură-Vodă. Alege-ți tu fata și, de nu va fi împotriva, fă-o soția ta, cinstește-o și nu-ți uita jurământul față de ea și țara ei.

După ce craiul a jurat că nici el, nici tatăl său nu va mai ridica armele, gerul și ținuturile împotriva Țărmului Înflorit, a fost adusă Crenguța. Fata, deși nu era încântată să devină soața unui necunoscut dușman, înțeleaptă,a hotărât să-l ia de bărbat, de-l va plăcea. S-a mai gândit, că poate, ea va avea norocul să îngroape dușmănia dintre cele două popoare. Îi era inima îndoită, dar când l-a văzut pe Crivăț și mai ales, când l-a auzit, a luat hotărârea să-l urmeze. Părea blând, dar nu lipsit de curaj, așezat, dar hotărât. Straiele și armele îi luceau ca tălpile unei sănii,mersul lui – o alunecare pe zăpadă, chipul și trupul - dăltuite în gheață. Mulți au plâns-o pe Crenguța, dar și mai mulți au pizmuit-o. Ea avea un bărbat tânăr și întreg, sănătos și bogat. Dăduse norocul peste ea. Ai ei nu se împăcau defel cu alegerea și înstrăinarea ei.

Așa a cunoscut Crenguța țara și oamenii, până mai ieri, grozav de huliți. Deși privită cu duritate sau cu reținere, ea a trecut cu ușurință peste acestea pentru că, Crivăț o iubea mult. Pe îndelete, a învățat că și-n țara ghețarilor existau – ca într-a ei – oameni de tot felul. Și aici erau puțini tineri. De ce se dușmăneau ?! nu înțelegea, deloc. Uneori, îi dezvăluia soțului ei toate acestea. El o mângâia și-o alinta cu :„bobocul meu” rugând-o să nu-și mai bată capul cu ele. Ea zâmbea, tăcea, dar de împăcat nu se împăca.

-Țin la tine mai mult decât aș fi crezut vreodată că pot ține la cineva – îi mărturisea. Mi-ai plăcut, desigur, dar primul meu gând a fost să curm un obicei rău statornicit între țările noastre.

-Tu mi-ai fost dragă, de cum te-am văzut.

Să-i fie drag un zăpădar ! Păi, dacă și ea îi era dragă lui !!... Numai lui, nu și celorlalți. Nici vremii din țara zăpezilor nu-i era. O chinuia într-una.

Nu suferea frigul, o durea albul zăpezilor, iar viforele îi înghețau sângele. Unde-i erau florile și pădurile ? Soțul ei îi vorbea de datorie, îi vorbea despre frumusețea piscurilor de gheață în razele soarelui, despre puritatea și finețea fulgilor de nea, despre aerul proaspăt, ce se ridica din covorul alb, despre jocul gheții pe ferestrele caselor ... Ea îl iubea și mai mult, când îl vedea cum se însuflețea povestind, dar nu-l înțelegea.

Adesea craiul înhăma la sanie patru cai de spumă și o invita să vadă frumusețea împărăției albe. Sania ușoară o purta peste întinderea argintie, ca-ntr-un zbor. O încânta lucirea zăpezii, o uimeau vârfurile albe ale munților, înalte, înalte până-n cer ..., dar îi era atât de dor de o ramură de cireș înflorită, de cântecul din zori al păsărilor...



Craiul Crivăț pleca cu treburi. Vâna sau își alunga dușmanii de la hotare. Crenguța rămânea singură cu dorurile ei. Oamenii o priveau cu respect, dar fără căldură adevărată. Erau ca ghețarii din jur. Nu-i rămâneau, atunci, decât pânzele pe care cosea o puzderie de flori, animale și păsări. Ca s-o bucure, Crivăț aducea de fiecare dată când revenea acasă, flori, iarbă proaspătă sau câte o ramură înmugurită. Cât trăiau acestea, era și ea fericită. Îndată ce se ofileau, se supăra și ea. Văzând că nu-i chip să-i schimbe starea, craiul s-a gândit că i-ar prinde bine o reînnoțire la ea acasă. De cum a călcat pe pământul natal s-a simțit . A redevenit copilă vioaie care fusese: cu ochii și gura de cireășă, cu părul vălurit ca ramurile unui copac, delicată ca o petală. Râdea mereu, se așeza în iarba verde, împletea coroane și le dăruia. Arăta și mirosea ca un cireș înflorit. Locuitorii țării florilor se bucurau de prezența și de prospețimea ei.

- Ce zburdalnică și veselă ești, iubita mea, zâmbești și ferești pe toată lumea. Cât de puțin îți trebuie să râzi ! Asta e fata care m-a fermecat ! Frumoasă și nebunatică. Să nu mai lași tristețea și grijile să-ți întunece ochii și chipul.

- Iată-mă, sunt eu cea adevărată ! Nu voi mai fi altfel ! De ce-aș fi când tu și viața îmi aparțineți ? Uite ce de minuni în jur ! Râdeau amândoi, convinși că nimic nu îi va mai schimba. Numai că, în scurt timp, s-au reîntors în lumea frigului și a zăpezii. Treburile gospodărești ale curții l-au răpit din nou pe crai. Vechea stare a crăiesei a revenit. Continua să-și spună că e mulțumită, dar era doar la apariția soțului ei. Atunci se bucura ca un copil. Nimic nu-l înlocuia.

Odată, când Crivăț s-a întors dintr-o prea lungă călătorie, Crenguța de cireș nu mai era. Plecase în calea lui, i-au spus curtenii, și nimic n-a putut-o opri. Crivăț-crai a bătut toate zăpezile, a răscolit fiecare petec înzăpezit, dar nu i-a dat de urmă. Unde pornise de una singură ? Nu cumva spre țara ei ? Dar, acolo, n-a găsit decât pustietate. În locul Crenguței au rămas pânzele înflorate și mirosul de pământ și iarbă. Cu inima ca o biserică prădată, Crai-Crivăț a uitat de îndeletnicirile curții și-a pornit în lume. Ani mulți l-au căutat zadarnic. Într-o zi, însă, el a trimis vorbă că-i e bine și nu se mai întoarce.

Era pe deplin fericit, pentru că locul în care a ajuns nu cunoștea ura și războiul, iar lângă el pășea strălucitoare, Crenguța.





## Dicționar

fain = frumos

a nu da tătarii = a nu fi grabă mare

consăteni = locuitori ai aceluiași sat

a intra în gura satului = a ști toată lumea

nu el (bărbatul) poartă nădragii = Bunicul se referă la bărbatul care nu e șeful casei

a ține isonul = a face la fel

hâdă = urâta

ogradă = grădină

a da în bobi (cărți) = a ghici viitorul

a spurca = a murdări

a zăbovi undeva = a sta multă vreme undeva

a dosi = a ascunde

colb = praf

a avea o dambla = a avea o plăcere

alegător ca-n pere moi = mofturos (zice Bunica)

a măsură la pas holda = a merge cu pași mărunți prin lanul de grâu

țărână = pământ

bazaconii = aiureli (zice Bunicul)

colea = acolo

în cârcă = în spate

buni = strămoși

a se dumiri = a înțelege

netrebnic = nefolositor

uliță = stradă

blid = castron

a se prăpădi cu zile = a muri, deși mai e de trăit

a bolborosi = a vorbi pe neânțeles

ciungi și ologi = fără mâini și fără picioare

a nu prididi = a nu putea duce la capăt o treabă

a fi în paragină = a fi părăsit, nelucrat

în bătătură = în curte

a se cânta = a se plânge

a hăuli = a face ca lupii

a nu fi de lume = a nu putea munci

a înălbi = a curăța (pânzele)

zestre = bani sau obiecte adunate înainte de căsătorie

a ponegri = a vorbi de rău

belea = necaz

a ridica în cap (neamul femeiesc) = a-și atrage mânia (femeilor)

a se tăia = a se lupta

a înbuna = a potoli furia

a pecetlui = a legaliza un act

ceas sorocit = termen fixat, stabilit

a chibzui = a judeca

pe îndelete = încet



Coperta și ilustrațiile:  
***Luminița Penișoară***

Consilieri editoriali:  
***Iuliana Petrian***  
***Elisabeta Chișa***

(c)1999 **POUDIQUE**

